Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw

1110001 Metaalbewerkingsondernemingen - Nationaal

Ecocheques, Maaltijdcheques, Hospitalisatieverzekering, Aanvullend pensioen 2
Collectieve arbeidsovereenkomst van 18 mei 2009 (94.402)..... 2
Aanvullend vakantiegeld..... 6
Collectieve arbeidsovereenkomst van 21 december 2009 (97.545) 6
Vervoerskosten..... 10
Collectieve arbeidsovereenkomst van 23 juni 2009 (95.202)..... 10
Overuren..... 16
Collectieve arbeidsovereenkomst van 19 juni 1995 (38.686), verlengd door de collectieve arbeidsovereenkomst van 18 mei 2009 (94.402) 16
Collectieve arbeidsovereenkomst van 13 mei 1997 (44.221), gewijzigd en verlengd door de collectieve arbeidsovereenkomsten van 19 april 1999 (50.669) en 18 mei 2009 (94.402)..... 17
Collectieve arbeidsovereenkomst van 28 maart 2007 (87.020) 19
Collectieve arbeidsovereenkomst van 18 mei 2009 (94.402)..... 23
Eindejaarspremie..... 24
Collectieve arbeidsovereenkomst van 13 mei 1971 (634)..... 24
Aanvullend pensioen..... 26
Collectieve arbeidsovereenkomst van 20 november 2006 (85.749) 26
Collectieve arbeidsovereenkomst van 21 december 2009 (98.661) 26

Ecocheques, Maaltijdcheques, Hospitalisatieverzekering, Aanvullend pensioen
(keuzemenu voor de onderneming)
(zie voor Aanvullend pensioen ook de desbetreffende rubriek verder in deze fiche)

Collectieve arbeidsovereenkomst van 18 mei 2009 (94.402)

Nationaal akkoord 2009 – 2010

HOOFDSTUK I. *Inleiding*

Artikel 1. Toepassingsgebied
Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en werklieden van de ondernemingen die ressorteren onder het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw, met uitzondering van die ondernemingen die bruggen en metalen gebinten monteren.

Onder "werklieden" wordt verstaan : de mannelijke en vrouwelijke arbeiders.

HOOFDSTUK II. *Inkomenszekerheid*

Art. 5. Koopkracht

Afdeling 1. Sectoraal systeem ecocheques

In uitvoering van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 betreffende de ecocheques, gesloten in de Nationale Arbeidsraad van 20 februari 2009, worden de ecocheques toegekend op basis van de onderstaande modaliteiten :

§ 1. Toekenning

Op 1 oktober 2009 wordt aan alle voltijds tewerkgestelde arbeiders ecocheques overhandigd ter waarde van in het totaal 125 EUR. De referteperiode begint op 1 april 2009 en eindigt op 30 september 2009.

Vanaf 1 oktober 2010 wordt jaarlijks aan alle voltijds tewerkgestelde arbeiders ecocheques overhandigd ter waarde van in het totaal 250 EUR. De referteperiode begint op 1 oktober van het voorgaande jaar en eindigt op 30 september van het lopende jaar.
De maximale nominale waarde van de ecocheque bedraagt 10 EUR per eco-cheque.

§ 2. Prestaties en gelijkstellingen

In de referteperiode wordt rekening gehouden met :

- alle effectief gepresteerde dagen;

- alle dagen die gelijkgesteld zijn op basis van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 houdende de ecocheques;
- alle dagen van tijdelijke werkloosheid, onder dagen van tijdelijke werkloosheid wordt ook begrepen de dagen gedekt door uitkeringen voor "jeugdvakantie" en "seniorvakantie", conform de statuten van het fonds voor bestaanszekerheid van 9 juli 2007 (artikel 19nonies en artikel 19decies);
- alle dagen gedekt door een gewaarborgd loon;
- alle dagen afwezigheid ten gevolge van een arbeidsongeval;
- voor een periode beperkt tot in het totaal maximum 3 maanden bovenop de periode gedekt door het gewaarborgd loon, tijdens de referteperiode, alle dagen van afwezigheid ten gevolge van een ziekte en een ongeval van gemeen recht, voor zover er in de referteperiode minstens 1 dag gewaarborgd loon voor deze ziekte of dit ongeval van gemeen recht werd betaald. Loopt dezelfde ziekte of hetzelfde ongeval van gemeen recht ononderbroken door in een volgende referteperiode, dan wordt de resterende periode van maximum 3 maanden uitgeput.

§ 3. Anciënniteitsvoorwaarde

Het recht op de ecocheque ontstaat pas na het verstrijken van de proefperiode van maximaal 2 weken.

§ 4. Pro rata toekenning

- Voor de arbeiders die deeltijds tewerkgesteld zijn, wordt het bedrag van respectievelijk 125 EUR en 250 EUR aangepast in functie van de tewerkstellingsbreuk. Deze tewerkstellingsbreuk is de verhouding tussen de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van de betrokken arbeider en de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van een voltijdse arbeider;
- Voor arbeiders die niet gedurende de ganse respectievelijke referteperiodes door een arbeidsovereenkomst verbonden zijn, wordt het bedrag van respectievelijk 125 EUR en 250 EUR pro rata de periode van hun tewerkstelling toegekend.

§ 5. Uitzendkrachten

Met betrekking tot de uitzendkrachten geldt deze mutatis mutandis conform artikel 10 van de wet van 24 juli 1987 inzake tijdelijke arbeid, uitzendarbeid en terbeschikkingstelling van werknemers aan werkgevers ten volle met betrekking tot het voordeel van de sectorale ecocheque.

Afdeling 2. Invulling op ondernemingsniveau

§ 1. Principe
Op ondernemingsniveau kan voor een andere equivalente invulling van de koopkracht gekozen worden in plaats van de toekenning van ecocheques.

§ 2. Modaliteiten

- Voor deze equivalente invulling kan uitsluitend gekozen worden uit de volgende 3 mogelijkheden :

1. Verhoging van de bestaande regeling maaltijdcheques met 1 EUR per dag vanaf 1 juli 2009;
2. Invoering of verbetering van een bestaande polis collectieve hospitalisatieverzekering ter waarde van 125 EUR voor 2009 en 250 EUR voor 2010, alle kosten en werkgeverslasten inbegrepen;
3. Invoering of verbetering van een bestaand aanvullend pensioenplan op ondernemingsvlak ter waarde van 125 EUR voor 2009 en 250 EUR voor 2010, alle kosten en werkgeverslasten inbegrepen.

- De keuze uit bovenstaande mogelijkheden moet op ondernemingsvlak gemaakt worden en vervat zijn in een collectieve arbeidsovereenkomst op bedrijfsniveau tegen uiterlijk 30 juni 2009.

- Enkel voor de verhoging van de bestaande regeling maaltijdcheques kan er, indien er geen syndicale delegatie is, gebruik gemaakt worden van de wettelijke mogelijkheid van individuele akkoorden, op voorwaarde dat hiervan ter informatie een melding gebeurt aan de voorzitter van de bevoegde Gewestelijke Paritaire Sectie voor 30 juni 2009. Deze informeert op zijn beurt de sociale partners van de bevoegde Gewestelijke Paritaire Sectie.

§ 3. Terugvalpositie

Indien er vóór 30 juni 2009 geen equivalente invulling gebeurd is volgens de bovenstaande modaliteiten, worden de ecocheques toegekend conform de bepalingen van afdeling 1.

Afdeling 3. Recurrentie

Elke vorm van invulling van de koopkracht (hetzij via ecocheques, hetzij via maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering of een aanvullend pensioenplan) geldt voor onbepaalde duur. De waarde van de koopkracht bedraagt 250 EUR vanaf 2011.

Voor de hospitalisatieverzekering en het aanvullend pensioenplan zijn hierin alle kosten en werkgeverslasten inbegrepen.

Na de interprofessionele evaluatie van het netto voordeel in uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2009-2010 en de eventuele beslissingen over de wijzigingen, wordt een paritaire evaluatie voorzien van de sectorale invulling van de koopkracht.

Afdeling 4. Uitzonderingen

§ 1. De in deze collectieve arbeidsovereenkomst overeengekomen bepalingen inzake de koopkracht zijn niet van toepassing op de ondernemingen die zich in de onmogelijkheid bevinden deze voordelen toe te kennen. De Gewestelijke Paritaire

Secties zijn belast met de bepaling van de ondernemingen die zich volledig of gedeeltelijk in deze toestand bevinden. Zij dienen daarbij rekening te houden met duidelijk aanwijsbare feiten en de toestand van de onderneming.

Ondernemingen in herstructurering kunnen via onderhandelingen de bepalingen inzake koopkracht anders aanwenden.

§ 2. De in deze collectieve arbeidsovereenkomst overeengekomen bepalingen inzake koopkracht zijn evenmin van toepassing op ondernemingen die gedekt zijn door een sociaal programma-akkoord voor de jaren 2009 en 2010.

De Gewestelijke Paritaire Secties zijn bevoegd om de eventuele toepassingsmoeilijkheden te regelen.

§ 3. De ondernemingen die op hun niveau reeds een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten hebben die voorziet in loonsverhogingen en/of andere voordelen en waarvoor in de collectieve arbeidsovereenkomst uitdrukkelijk overeengekomen werd dat deze geïmputeerd zouden worden op de bepalingen inzake koopkracht (afdelingen 1 en 2 van dit artikel) of dat de financiering ervan zou gebeuren via een vermindering van de totale kost van het nationaal akkoord, worden vrijgesteld van de toepassing van de bepalingen inzake de koopkracht equivalent aan de waarde voorzien in de ondernemingsovereenkomst.

Afdeling 5. Modalisering

De ondernemingen kunnen in het geval van herstructurering of indien de arbeidsorganisatie kan versoepeld worden, via een collectieve arbeidsovereenkomst de tewerkstelling bevorderen door onder meer collectieve arbeidsduurvermindering toe te passen. Ze kunnen hiervoor gebruik maken van de bestaande wettelijke en decretale aanmoedigingspremies en de omzetting van de voorziene koopkracht.

HOOFDSTUK XII. *Duur*

Art. 25. Deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt gesloten voor bepaalde duur, gaande van 1 januari 2009 tot 31 december 2010, behoudens waar anders vermeld en met uitzondering van de bepalingen vermeld in volgende artikels : artikel 5, artikel 10, artikel 11, artikel 15, artikel 16, artikel 17, artikel 20, artikel 22 en artikel 23, die gesloten worden voor onbepaalde duur.

Aanvullend vakantiegeld

Collectieve arbeidsovereenkomst van 21 december 2009 (97.545)

Wijziging en coördinatie van de statuten van het "Fonds voor bestaanszekerheid voor de metaalverwerkende nijverheid"

Artikel 1. Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers, werklieden en werksters van de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw ressorteren.

Art. 2. De tekst van de statuten van het "Fonds voor bestaanszekerheid van de metaalverwerkende nijverheid" wordt gewijzigd. De tekst van de statuten wordt gecoördineerd als volgt.

Art. 3. Deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt gesloten voor een periode van onbepaalde duur en heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2009.

Zij kan worden opgezegd mits een opzegging van zes maanden wordt betekend bij een ter post aangetekende brief, gericht aan de voorzitter van het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw.

Zij vervangt de collectieve arbeidsovereenkomst van 23 juni 2009, geregistreerd onder het nummer 95201/CO/111, met hetzelfde opschrift, die op haar beurt de collectieve arbeidsovereenkomst van 9 juli 2007 vervangt, met hetzelfde opschrift, geregistreerd onder het nummer 84984/CO/111, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomst van 17 december 2007, geregistreerd onder het nummer 86422/CO/111, die de collectieve arbeidsovereenkomst vervangt van 28 maart 2007, met hetzelfde opschrift, welke op haar beurt de collectieve arbeidsovereenkomsten van 30 mei 2005 en 19 december 2005, met hetzelfde opschrift, heeft vervangen, die de collectieve arbeidsovereenkomst van 7 juli 2003, met hetzelfde opschrift, heeft vervangen met uitzondering van de artikelen 14, § 2, 19bis, § 1, § 2 en § 4, 19ter, § 2, 19sexies en artikel 21, § 1, 4°, die van kracht blijven tot en met 30 juni 2011, conform de collectieve arbeidsovereenkomsten van 24 april 2007, met registratienummer 83785/CO/111 betreffende de wijziging van de statuten van het "Fonds voor bestaanszekerheid van de metaalverwerkende nijverheid", verlengd door de collectieve arbeidsovereenkomst met hetzelfde opschrift van 15 juni 2009.

HOOFDSTUK II. *Toepassingsgebied*

Art. 5.

§ 1. Deze statuten zijn toepasselijk op de werkgevers die door hun activiteit in België ressorteren onder het bovenvermeld paritair comité, evenals op de door hen in België tewerkgestelde werklieden, werksters en industriële leerlingen.

§ 2. De statuten zijn echter voor wat betreft het artikel 14, § 2, en de bepalingen onder hoofdstuk V, A, B en C niet van toepassing op de ondernemingen en hun werklieden en werksters die bij de oprichting van het fonds vrijgesteld waren van de betaling van de bijdragen voor bestaanszekerheid, bepaald in artikel 14, § 2, door het bestaan op ondernemingsvlak van een overeenkomst die gelijkwaardige voordelen toekent aan de werklieden en werksters en voor zover deze overeenkomst nog steeds van kracht blijft en door het college van de voorzitters van het fonds als dusdanig erkend is.

De statuten zijn evenmin van toepassing, voor wat betreft het artikel 14, § 2, en de bepalingen onder hoofdstuk V, A, B en C, op de ondernemingen en hun werklieden en werksters, die ontstaan zijn na de oprichting van het fonds als gevolg van een afsplitsing van de in vorige alinea bedoelde ondernemingen voor zover door een overeenkomst op ondernemingsvlak gelijkwaardige voordelen worden toegekend aan de werklieden en werksters en voor zolang deze overeenkomst van kracht blijft en door het college van de voorzitters van het fonds als dusdanig erkend wordt.

Art. 5bis.
§ 1. Deze statuten zijn eveneens toepasselijk op de buiten België gevestigde werkgevers die door hun activiteit in België ressorteren onder het bovenvermeld paritair comité, evenals op hun werklieden en werksters, voor zover deze minstens 15 dagen door hen in België tewerkgesteld zijn.

§ 2. Elke werkgever die gevestigd is in een Staat die deel uitmaakt van de Europese economische Ruimte, dient vanaf 1 januari 2000 in België bij het fonds voor bestaanszekerheid aangifte te doen van de duur van zijn voorgenomen activiteit door middel van een geldig E101 formulier, overeenkomstig het artikel 14bis, § 1a, van de verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad en het artikel 11 van de verordening (EEG) n° 574/72 van de Raad, of, indien het een werkgever betreft van een derde staat, door middel van een vergelijkbaar attest van zijn land van oorsprong.

Vanaf een aangegeven activiteit van 12 maanden binnen een periode van 24 maanden, te rekenen vanaf de eerste dag aangegeven activiteit in België, moet deze onderneming daarenboven aan het fonds voor bestaanszekerheid een lijst overmaken van de door haar in België tewerkgestelde werklieden en werksters, alsook van de aan hen betaalde brutolonen, die in aanmerking komen voor de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen in hun land van oorsprong en die betrekking hebben op hun activiteit in België.

§ 6.Werklieden en werksters van buitenlandse ondernemingen bedoeld in § 2, genieten, op hun aanvraag, van de uitkeringen bepaald in deze statuten, voor zover :

- zij op het ogenblik dat het recht geopend wordt in dienst zijn van een bijdrageplichtige onderneming;

- de werkman of werkster gedurende minstens 15 kalenderdagen in België werd tewerkgesteld in deze onderneming, te rekenen vanaf het moment dat deze bijdrage plichtig is;
- de werkman of werkster in zijn land van oorsprong recht heeft op de uitkeringen van een sociale zekerheidsregime waarop de uitkering van het fonds voor bestaanszekerheid een aanvulling is.

Het fonds voor bestaanszekerheid bepaalt en publiceert welke documenten voorgelegd moeten worden om recht te hebben op een aanvullende uitkering. Werklieden en werksters vermeld in de door hun werkgever ingediende aangifte, bedoeld in § 2, 2de lid, worden door het fonds voor bestaanszekerheid over hun rechten geïnformeerd.

HOOFDSTUK V. *Rechthebbenden en bijslagen*

A. D. Aanvullend vakantiegeld

Art. 19nonies. De in artikel 5, § 1 en artikel 5bis, § 6 bedoelde werklieden en werksters, tewerkgesteld in een voltijdse of een deeltijdse dienstbetrekking hebben vanaf 2001 recht op de vergoeding vastgesteld in artikel 20, § 2 voor zover ze als pas afgestudeerde van een aanvullend vakantiegeld genieten dat door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening ten laste wordt genomen.
Het aantal uitkeringen is gelijk aan het aantal uitkeringen dat door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening wordt toegekend.

Indien werklieden en werksters, bedoeld in artikel 5bis, § 6, en de grensarbeiders van in België gevestigde ondernemingen, niet voldoen aan de voorwaarde vermeld in artikel 19nonies, § 1, dan wordt een gelijkwaardige forfaitaire vergoeding toegekend volgens de modaliteiten en de voorwaarden vastgesteld door het college van de voorzitters.

Art. 19decies. De in artikel 5, § 1 en artikel 5bis, § 6 bedoelde werklieden en werksters, tewerkgesteld in een voltijdse of een deeltijdse dienstbetrekking hebben vanaf 2007 recht op de vergoeding vastgesteld in artikel 20, § 2 voor zover ze als arbeider van 50 jaar of meer van een aanvullend vakantiegeld genieten na een periode van inactiviteit dat geheel of ten dele door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening ten laste wordt genomen.

Het aantal uitkeringen is gelijk aan het aantal uitkeringen dat door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening wordt toegekend.

Indien werklieden en werksters, bedoeld in artikel 5bis, § 6, en de grensarbeiders van in België gevestigde ondernemingen, niet voldoen aan de voorwaarde vermeld in artikel 19decies, § 1, dan wordt een gelijkwaardige forfaitaire vergoeding toegekend volgens de modaliteiten en de voorwaarden vastgesteld door het college van de voorzitters.

A.E. Bedrag van de uitkeringen

Art. 20. § 1. De aanvullende vergoeding bij volledige werkloosheid bedraagt 4,96 EUR voor een hele uitkering en 2,48 EUR voor een halve uitkering vanaf 1 april 1999.

Vervoerskosten

Collectieve arbeidsovereenkomst van 23 juni 2009 (95.202)

HOOFDSTUK I. *Toepassingsgebied*

Artikel 1. Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en werklieden van de ondernemingen die ressorteren onder het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw, met uitzondering van die ondernemingen die bruggen en metalen gebinten monteren.

Art. 2. Voor de toepassing van deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt onder "arbeiders" verstaan : de mannelijke en vrouwelijke werklieden.

Art. 3. De bepalingen van deze overeenkomst zijn alleen toepasselijk indien de werkelijke heen en terug opgetelde afstanden tenminste 1 kilometer bedragen.

HOOFDSTUK II. *Gemeenschappelijk openbaar vervoer*

Afdeling 1. Vervoer per spoor

Art. 4. Wanneer de arbeider zich naar het werk verplaatst met de trein, heeft hij recht op een vergoeding conform artikel 3 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 19octies betreffende de financiële bijdrage van de werkgevers in de prijs van het vervoer van de werknemers, gesloten in de Nationale Arbeidsraad op 20 februari 2009.

Afdeling 2. Ander gemeenschappelijk openbaar vervoer

Art. 5. Wanneer de arbeider zich naar het werk verplaatst met een ander gemeenschappelijk openbaar vervoer, georganiseerd door de regionale vervoermaatschappijen, heeft hij recht op dezelfde vergoeding zoals bepaald in artikel 4 van onderhavige overeenkomst.

Wanneer het een eenheidsprijs betreft, ongeacht de afstand, wordt de bijdrage van de werkgever forfaitair vastgesteld conform artikel 4, b van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 19octies van 20 februari 2009 betreffende de financiële bijdrage van de werkgevers in de prijs van het vervoer van de werknemers.

Art. 6. De modaliteiten van de bijdrage van de werkgevers ten gunste van de arbeiders die dit type van vervoer gebruiken, worden vastgesteld als volgt :

- De arbeider legt aan de werkgever een ondertekende verklaring voor, waarbij verzekerd wordt dat hij gewoonlijk een gemeenschappelijk openbaar vervoermiddel gebruikt, georganiseerd door de regionale vervoermaatschappijen, voor de

verplaatsing van de woonplaats naar de plaats van tewerkstelling en omgekeerd en preciseert het aantal effectief afgelegde kilometers.

Hij waakt erover in de kortst mogelijke tijd alle wijzigingen in deze toestand te signaleren;

- De werkgever kan op elk ogenblik de authenticiteit van de hierboven bedoelde verklaring nagaan.

Afdeling 3. Gemengde openbare vervoermiddelen

Art. 7. Wanneer de arbeider verschillende openbare gemeenschappelijke vervoermiddelen gebruikt, heeft hij recht op dezelfde vergoeding zoals bepaald in artikel 4 van deze overeenkomst en dit voor de afstand die overeenstemt met de som van de afstanden van de verschillende vervoermiddelen.

HOOFDSTUK III. *Privévervoer*

Art. 8. Voor de werklieden die geen gemeenschappelijk openbaar vervoermiddel gebruiken, wordt de bijdrage van de werkgever berekend op basis van de tabel opgenomen in bijlage aan deze collectieve arbeidsovereenkomst.

De "verplaatsing met het eigen vervoer" heeft betrekking op alle mogelijke eigen vervoermiddelen.

Art. 9. Deze tabel is gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. Met ingang van het kalenderjaar 2010 vindt de indexering automatisch plaats op de 1ste februari van elk kalenderjaar. Voor de eerste maal is dit het indexcijfer van 1 januari 2009 : 111,45. Aanpassingen aan deze tabel gebeuren door het indexcijfer van de maand januari van het lopende jaar, voorafgaand aan de maand februari, te plaatsen tegenover het indexcijfer van de maand januari van het voorgaande jaar.

Art. 10. Voor de arbeider die zich, voor een gedeelte of de ganse afstand, met de fiets verplaatst wordt de tussenkomst van de werkgever bedoeld in artikel 8 en artikel 9 beschouwd als een fietsvergoeding.

De werkgever zal op vraag van de arbeider jaarlijks de nodige gegevens bevestigen die het de arbeider mogelijk maakt zijn fietsgebruik aan te tonen. Deze gegevens hebben betrekking op de in aanmerking genomen afstand tot de werkplaats, het aantal gewerkte dagen en de betaalde vergoeding.

HOOFDSTUK IV. *Betalingsmodaliteiten*

Art. 11. De bijdrage van de werkgevers in de door de arbeiders gedragen vervoerkosten wordt tenminste éénmaal per maand betaald.

Art. 12. De bijdrage van de werkgevers in de vervoerkosten per spoor wordt betaald tegen indiening van het speciaal getuigschrift voor de sociale abonnementen afgeleverd door de NMBS.

De bijdrage van de werkgevers in de kosten voor het vervoer, georganiseerd door de regionale vervoermaatschappijen, wordt betaald tegen overhandiging van het vervoerbewijs afgeleverd door deze maatschappijen.

Art. 13. De werkgever komt tussen in de kosten veroorzaakt door de andere vervoermiddelen op voorwaarde dat de arbeider het bewijs levert van de werkelijk afgelegde afstand.

Indien de arbeider dit bewijs niet kan leveren, wordt de berekening, in gemeen akkoord tussen de partijen, afzonderlijk in iedere onderneming opgemaakt, rekening houdende met de plaatselijke bijzonderheden.

De arbeider mag niet weigeren het(de) eventueel(ele) vervoerbewijs(zen) of, bij ontstentenis, een door hem ondertekende verklaring, nodig voor het vaststellen van de afgelegde afstand, aan de werkgever voor te leggen.

HOOFDSTUK V. *Specifieke bepalingen*

Art. 14. Gunstigere bepalingen

In de gevallen waarin bij de in artikel 1 bedoelde ondernemingen verschillende en op sommige punten van deze collectieve arbeidsovereenkomst gunstiger oplossingen zouden van toepassing zijn, kunnen deze worden behouden.

Art. 15. Door de ondernemingen met financiële deelneming van de werklieden georganiseerd of door de ondernemingen voor een gedeelte van het traject uitsluitend op eigen kosten georganiseerd vervoer.

§ 1. Wanneer het vervoer van de verblijfplaats naar de onderneming georganiseerd wordt door de ondernemingen uitsluitend op eigen kosten of met de financiële deelneming van de werklieden, moet deze collectieve arbeidsovereenkomst als uitgevoerd worden beschouwd zodra de lasten van de onderneming voor dezelfde afstand afgelegd per gebruiker-werkman, de werkgeverstussenkomst in de prijs van het sociaal abonnement (treinkaart) van de NMBS bereiken of overschrijden.

Indien dit niet het geval is, zal de toepassing van het beginsel volgens hetwelk de bijdrage van de onderneming gelijk is aan de werkgeverstussenkomst in de prijs van het sociaal abonnement NMBS (treinkaart) voor dezelfde afgelegde afstand op het vlak van de onderneming paritair worden geregeld.

§ 2. Voor de berekening van de afstand afgelegd met het door de onderneming ingezette vervoermiddel, moet ermee rekening gehouden worden dat dit vervoermiddel tussen de verblijfplaats van de werkman en de plaats van de tewerkstelling in het algemeen niet de directe weg volgt.

In dit geval zal de afstand die als basis dient voor de tussenkomst van de werkgever op het vlak van de onderneming paritair worden bepaald.

§ 3. Wanneer de werkman tegelijk gebruik maakt van een door de onderneming georganiseerd vervoermiddel en van een ander vervoermiddel, zal de tussenkomst van de werkgever berekend worden op grond van de totale afgelegde afstand, evenwel met aftrek van de reeds door de werkgever gedragen kosten voor het door hem georganiseerd vervoer.

De toepassing van het beginsel volgens hetwelk de bijdrage van de werkgever gelijk is aan de werkgeverstussenkomst in de prijs van het sociaal abonnement van de NMBS (treinkaart) zal op het vlak van de onderneming paritair worden geregeld, mits § 1 behoorlijk in overweging wordt genomen en rekening houdend met het door de werkman gebruikte vervoermiddel.

HOOFDSTUK VI. *Slotbepalingen*

Art. 16. Vervanging van de collectieve arbeidsovereenkomsten

Deze collectieve arbeidsovereenkomst vervangt en coördineert :

1. artikel 20, § 1, 2 en 3 van hoofdstuk VII - Vervoerskosten van het nationaal akkoord 2009-2010 van 18 mei 2009 voor de sector metaal-, machine- en elektrische bouw;

2. de collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de vervoerkosten van 16 juni 1997, gesloten in het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw, met uitzondering van die ondernemingen die bruggen en metalen gebinten monteren, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 10 augustus 2001 (Belgisch Staatsblad van 23 november 2001), gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de vervoerkosten van 19 april 1999, gesloten in het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw, met uitzondering van die ondernemingen die bruggen en metalen gebinten monteren, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 18 september 2001 (Belgisch Staatsblad van 30 november 2001).

Art. 17. Duur

Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 juli 2009 en wordt gesloten voor onbepaalde duur.

Zij kan door één van de partijen worden opgezegd mits een opzegging van drie maanden, betekend bij een ter post aangetekende brief, gericht aan de voorzitter van het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw.

Tariefafstand in km Distance tarifaire en km	Tussenkomst werkgever Intervention de l'employeur	
	per dag (5d./w) journalière (5j./s)	per week hebdomadaire
1	0,276	1,38
2	0,558	2,79
3	0,836	4,18
4	0,898	4,49
5	0,996	4,98
6	1,054	5,27
7	1,096	5,48
8	1,154	5,77
9	1,226	6,13
10	1,282	6,41
11	1,352	6,76
12	1,394	6,97
13	1,470	7,35
14	1,542	7,71
15	1,604	8,02
16	1,656	8,28
17	1,718	8,59
18	1,790	8,95
19	1,852	9,26
20	1,902	9,51
21	1,958	9,79
22	2,036	10,18
23	2,104	10,52
24	2,170	10,85
25	2,220	11,10
26	2,296	11,48
27	2,362	11,81
28	2,420	12,10
29	2,462	12,31
30	2,532	12,66
31-33	2,652	13,26
34-36	2,864	14,32
37-39	3,046	15,23
40-42	3,224	16,12
43-45	3,422	17,11
46-48	3,598	17,99
49-51	3,800	19,00
52-54	3,934	19,67
55-57	4,052	20,26
58-60	4,184	20,92
61-65	4,354	21,77

66-70	4,566	22,83
71-75	4,780	23,90
76-80	4,980	24,90
81-85	5,206	26,03
86-90	5,392	26,96
91-95	5,610	28,05
96-100	5,816	29,08
101-105	6,030	30,15
106-110	6,250	31,25
111-115	6,468	32,34
116-120	6,688	33,44
121-125	6,900	34,50
126-130	7,110	35,55
131-135	7,316	36,58
136-140	7,516	37,58
141-145	7,726	38,63
146-150	8,014	40,07
151-155	8,140	40,70
156-160	8,346	41,73
161-165	8,546	42,73
166-170	8,746	43,73
171-175	8,946	44,73
176-180	9,132	45,66
181-185	9,340	46,70
186-190	9,532	47,66
191-195	9,736	48,68
196-200	9,938	49,69

Overuren

Collectieve arbeidsovereenkomst van 19 juni 1995 (38.686), verlengd door de collectieve arbeidsovereenkomst van 18 mei 2009 (94.402)

Nationaal akkoord 1995 – 1996

Artikel 1. Toepassingsgebied

Deze CAO is van toepassing op de werkgevers en arbeiders van de ondernemingen dewelke ressorteren onder het Paritair comité voor de metaal-, machine en elektrische bouw, met uitzondering van de ondernemingen welke bruggen en metalen gebinten monteren.

Art. 6. Bijkomende tewerkstellingsmaatregelen op ondernemingsvlak
§ 3. Onder de voorwaarde dat terzake op ondernemingsvlak een CAO wordt gesloten, wordt, in uitvoering van de artikelen 20bis, § 4 en 26bis, § 2bis van de arbeidswet van 16 maart 1971, de mogelijkheid geboden om de inhaalrust ten belope van maximaal het wettelijk bepaalde aantal overuren niet toe te kennen.

Art. 10. Duur
Deze CAO wordt gesloten voor bepaalde duur, heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1995 en treedt buiten werking op 31 december 1996. *(Art. 6 §3 laatst verlengd tot en met 30 juni 2011 door art.13 van CAO 94.402 van 18 mei 2009)*

Collectieve arbeidsovereenkomst van 13 mei 1997 (44.221), gewijzigd en verlengd door de collectieve arbeidsovereenkomsten van 19 april 1999 (50.669) en 18 mei 2009 (94.402)

Nationaal akkoord 1999 – 2000

HOOFDSTUK I. *Inleiding*

1.1. Toepassingsgebied
Deze overeenkomst is van toepassing op de werkgevers en arbeiders van de ondernemingen die ressorteren onder het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw, met uitzondering van de ondernemingen die bruggen en metalen gebinten monteren.

HOOFDSTUK IV. *Tewerkstelling*

3.4. Arbeidsorganisatie

a. De partijen vragen het koninklijk besluit "Kleine Flexibiliteit" … te verlengen tot 30 juni 2011 *(CAO 94.402 van 18 mei 2009)*

c. Het sectoraal model "jaartijd" werd gewijzigd door punt 4.4. van de CAO van 19 april 1999, en wordt gewijzigd en verlengd tot 30 juni 2011 door CAO 94.402 van 18 mei 2009 :
Voor de duur van het akkoord kan in de ondernemingen met of zonder syndicale delegatie de reële arbeidsduur, vastgelegd door het arbeidsreglement, verlengd of verkort worden en vervangen door speciale uurroosters overeenkomstig de bepalingen van artikel 20bis van de arbeidswet op basis van onderstaand model. Onderstaand model kan evenwel niet worden toegepast in ondernemingen waar reeds afspraken gemaakt werden inzake jaartijd.
De invoering van het sectoraal model volgens onderstaande procedure beperkt zich tot de arbeiders in dag- en tweeploegenstelsels. Voor de invoering van nieuwe ploegenstelsels, weekend- werk alsook flexibele uurroosters die verder gaan dan onderstaand model, is een CAO op ondernemingsvlak vereist.
Het model kan eveneens niet worden ingevoegd voor arbeiders tewerkgesteld op werven of op zaterdag en/of zondag; hiervoor is een specifieke onderhandeling noodzakelijk.

1. Sectoraal model
De wekelijkse arbeidsduur kan maximum 5 uren boven of beneden de reële arbeidsduur in de onderneming liggen, zonder dat dit aanleiding geeft tot de betaling van een toeslag.
De dagelijkse arbeidsduur kan maximum 1 uur boven of onder de reële arbeidsduur in de onderneming liggen, zonder dat dit aanleiding geeft tot betaling van een toeslag.

De onderneming moet op jaarbasis de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur respecteren zoals bepaald in de CAOen die in de onderneming gelden.
De overschrijdingen worden bij voorkeur gecompenseerd door hele of halve dagen.

2. Procedure op ondernemingsvlak
Indien de onderneming bovenstaand sectoraal model van jaartijd wenst toe te passen wordt het arbeidsreglement met de bepalingen inzake de jaartijd, automatisch aangepast. Deze aanpassing geldt tot uiterlijk 30 juni 2011. Als dit sectoraal model niet verlengd wordt op sector- of op ondernemingsvlak, dan worden vanaf 1 juli 2011 automatisch de aangepaste bepalingen inzake jaartijd uit het arbeidsreglement geschrapt;
(Deze paragraaf werd gewijzigd door art.14 van CAO 94.402 van 18 mei 2009, van 1 januari 2009 tot en met 30 juni 2011.)

De aangepaste bepalingen inzake jaartijd worden eveneens uit het arbeidsreglement geschrapt, bij herstructurering of wanneer de onderneming overgaat tot meervoudig ontslag, zoals bepaald in hoofdstuk II, 2.1. § 4 van de huidige overeenkomst, tenzij anders wordt overeengekomen.
De onderneming die wenst gebruik te maken van dit sectoraal model dient voorafgaandelijk de syndicale delegatie, of bij ontstentenis de arbeiders, de nodige informatie en motivatie te geven.
Zonder dat het principe van de invoering van het sectoraal model in vraag wordt gesteld, worden voorafgaandelijk aan de invoering concrete omkaderingsmaatregelen uitgewerkt. Deze betreffen onder meer de concrete uurroosters, de referteperiode voor de berekening van de gemiddelde arbeidstijd, de verwittigingstijd …Tot de concrete omkaderingsmaatregelen behoren eveneens het aantal interimarissen en het aantal arbeiders met contracten van bepaalde duur.

3. Bijkomende voorwaarden
Het koninklijk besluit "Kleine Flexibiliteit", zoals vermeld onder punt 4.4.a. (50.669) van de huidige overeenkomst, is niet van toepassing op de arbeiders waarvoor het sectoraal model "jaartijd" ingevoerd werd.
De ondernemingen die het sectoraal model "jaartijd" invoeren moeten, indien zij beroep doen op uitzendkrachten omwille van buitengewone vermeerdering van werk, deze contracten beperken tot maximaal drie maanden. Indien beroep gedaan wordt op arbeiders met contracten van bepaalde duur dienen deze een minimum duurtijd te hebben van 6 maanden.
De onderneming moet een recht op 4/5-werk voor minstens 10% van de tewerkgestelde arbeiders instellen.

HOOFDSTUK V. *Diversen*

5.5 . Duur
Deze CAO wordt gesloten voor bepaalde duur, gaande van 1 januari 1997 tot 31 december 1998, behoudens waar anders vermeld. *(Art. 3.4 verlengd tot en met 30 juni 2011 door CAO 94.402 van 18 mei 2009)*

Collectieve arbeidsovereenkomst van 28 maart 2007 (87.020)

Instelling van een plus minus conto

Artikel 1. Toepassingsgebied
Deze CAO is van toepassing op de werkgevers en werklieden van ondernemingen actief in het bouwen en de assemblage van autovoertuigen en de ondernemingen actief in de fabricage van onderdelen en toebehoren voor de autovoertuigen, gelegen in de Vlaamse provincies of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en vallend onder het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw.

Art. 2. Voorwerp
Deze CAO wordt gesloten in uitvoering van de artikelen 204 tot 214 van de wet houdende diverse bepalingen (I) van 27 december 2006 (Belgisch Staatsblad van 28 december 2006) tot invoering van het plus minus conto, hierna genoemd "de wet".

Art. 3. Motivatie
De ondernemingen die vallen onder het toepassingsgebied zoals bepaald in artikel 1 van de huidige CAO, beantwoorden op cumulatieve wijze aan de volgende kenmerken :
1° ze behoren tot een sector gekenmerkt door een sterke internationale concurrentie;
2° ze zijn gekenmerkt door langdurige productiecycli die over meerdere jaren lopen waardoor de gehele onderneming of een homogeen deel ervan geconfronteerd wordt met een langdurige, substantiële vermeerdering of vermindering van het werk;
3° ze zijn gekenmerkt door de noodzaak om een sterke stijging of daling van de vraag naar een nieuw ontwikkeld en industrieel vervaardigd product op te vangen;
4° ze kampen met specifieke economische redenen die het onmogelijk maken om de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur te respecteren binnen de referteperiodes die de arbeidswet van 16 maart 1971 toelaat.
De vier bovenstaande kenmerken blijken afdoend uit onderstaande elementen :
- De laatste jaren is de auto-industrie genoodzaakt verregaande aanpassingen door te voeren ingevolge de liberalisering van de Europese en de wereldmarkten;
- De niet aflatende concurrentiedruk en de opkomst van de zogeheten groeimarkten beïnvloeden de investeringsbeslissingen van de autoconstructeurs;
- De concurrentie is niet alleen aanwezig tussen de verschillende merken maar ook binnen één merk, zowel op Europees als op wereldvlak;
- Kenmerkend voor de betrokken ondernemingen is het feit dat de activiteit die zij ontplooien bepaald wordt door langdurige productiecycli. De productiecyclus van een nieuw model bestaat meerdere jaren, waarbij het eerste en of het tweede jaar gekenmerkt zijn door een intensieve productiefase (met de nodige aanpassingsproblemen en kinderziekten) terwijl het derde en het vierde jaar de productie moet beantwoorden aan een stijgende vraag, om in het 5 en 6de jaar in

een dalende vraag om te buigen. Sommige modellen of merken hebben productiecycli die korter zijn dan 6 jaar maar het verloop ervan is in elk geval gelijkaardig;
- Om te kunnen beantwoorden aan deze sterk stijgende of dalende vraag, moet er respectievelijk kunnen ingespeeld worden op deze langdurige, substantiële vermeerdering of vermindering van het werk. Gezien de langdurige productiecycli is het niet mogelijk dit te organiseren binnen de bestaande wetgeving zonder overschrijding van de in de arbeidswet van 16 maart 1971 bepaalde referteperiodes.

Art. 4. Ontbindende voorwaarde
Deze CAO is slechts geldig voor zover de in artikel 3 genoemde ingeroepen motieven, worden erkend door de Minister van Werk, op unaniem en eensluidend advies van de Nationale Arbeidsraad.

Art. 6. Sectoraal kader
In uitvoering van artikel 208, § 2 van de wet worden volgende grenzen vastgelegd :
1° De maximale referteperiode :
De maximale referteperiode voor de toepassing van deze sectorale regeling wordt vastgelegd op 6 jaar.
2° De minimale termijn inzake kennisgeving voor wijziging van de uurroosters :
De minimale termijn van de kennisgeving voor de wijziging van de uurroosters, die voortvloeien uit de toepassing van deze sectorale regeling bedraagt 7 kalenderdagen.
Deze minimale termijn kan bij CAO op ondernemingsvlak worden verminderd tot minimaal 3 werkdagen op voorwaarde dat hierover een bijzondere overlegprocedure aan vooraf is gegaan.
3° De maximale overschrijding van de dagelijkse en de wekelijkse arbeidsduur alsook het maximaal aantal uren van overschrijding van de gemiddelde toegestande arbeidsduur :
1) De dagelijkse grens van toepassing op ondernemingsvlak mag overschreden worden met maximaal 2 uur tot maximum 10 uur per dag;
2) De wekelijkse grens van toepassing op ondernemingsvlak mag overschreden worden met maximaal 8 uur tot maximum 48 uur per week;
3) Het maximaal aantal uren van overschrijding van de gemiddelde toegestane arbeidsduur bedraagt 240 uur.
4° Omschrijving van de onderdelen van het bevoegdheidsdomein van het betrokken paritair orgaan:
Het toepassingsgebied van de huidige CAO komt overeen met de omschrijving van de onderdelen van het bevoegdheidsdomein van het paritair orgaan, waarnaar de wet verwijst in artikel 208, § 2, 4°.

Art. 7. Procedure op ondernemingsniveau
§ 1. Een onderneming zal het bij deze CAO ingevoerd afwijkend regime slechts kunnen toepassen wanneer op ondernemingsniveau een CAO gesloten wordt tussen de werkgever en alle representatieve werknemersorganisaties die in de vakbondsafvaardiging vertegenwoordigd zijn.

Bij ontstentenis van een vakbondsafvaardiging dient een CAO te worden gesloten met alle werknemersorganisaties vertegenwoordigd in het paritair comité.
De CAO inzake het afwijkend regime wordt ter kennisgeving overgemaakt aan de voorzitter van het paritair comité.

§ 2. Een onderneming die het bij deze CAO ingevoerd afwijkend regime wenst in te voeren zal in de CAO moeten motiveren dat zij cumulatief beantwoordt aan de criteria van artikel 204 van de wet.
De door de CAO ingeroepen motieven moeten voorafgaandelijk door de Minister van Werk worden erkend op unaniem en eensluidend advies van de Nationale Arbeidsraad.

§ 3. De CAO gesloten op ondernemingsniveau dient, binnen de door artikel 4 vastgestelde grenzen, de concrete toepassingsmodaliteiten vast te leggen.
Minstens moeten volgende punten worden gepreciseerd :
1. de arbeidsduurgrenzen;
2. de duur en de aanvang van de toepasselijke referteperiode;
3. wat de uurroosters betreft :
   - alle uurroosters die worden toegepast;
   - de manier waarop een verandering van uurroosters kan worden doorgevoerd;
   - de wijze waarop en de termijn waarbinnen de uurroosters bekend moeten worden gemaakt aan de werknemers;
4. een afsprakenkader inzake tijdelijke werkloosheid met name omschrijving van de welbepaalde gevallen, de te volgen procedure en bovendien de gevolgen voor de verderzetting van het plus minus conto;
5. de aard van de arbeidsovereenkomsten van de bij het plus minus conto betrokken arbeiders;
6. de regeling van de gevolgen in geval van in- en uitdiensttreding;
7. de effecten voor het behoud of de bevordering van de werkgelegenheid (zie bijlage);
8. de methode van berekening van het gemiddelde loon dat zal worden toegekend in de referteperiode;
9. de maandelijkse informatie aan de betrokken arbeiders :
   - in het bijzonder de bespreking van het sociaal document dat de arbeider informeert over de staat van zijn prestaties in verhouding tot de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur die hij is gehouden te presteren;
10. de vakantieregeling en andere gebeurtenissen buiten tijdelijke werkloosheid, die een schorsing van de arbeidsovereenkomst tot gevolg hebben;
11. het definiëren en het regelen van de situaties waar het presteren van overuren mogelijk is.

§ 4. In afwijking van de artikelen 11 en 12 van de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen, worden de bepalingen van de CAO, gesloten in uitvoering van en conform met de bepalingen van dit artikel, die het arbeidsreglement wijzigen, in dit reglement ingeschreven zodra deze CAO werd geregistreerd op de Griffie van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Art. 8. Duur
Deze CAO wordt gesloten voor onbepaalde duur vanaf 1 januari 2007, onder voorwaarde van goedkeuring door de Minister van Werk en na unaniem en eensluidend advies van de Nationale Arbeidsraad.

Bijlage aan de CAO van 28 maart 2007 tot instelling van een plus minus conto
Eén van de bedoelingen van de invoering van regimes van plus minus conto is zoveel als mogelijk de werkgelegenheid in de ondernemingen te stabiliseren of deze zelfs uit te breiden.
Dit betekent dat de ondernemings-CAO moet bepalen wat de effecten zijn van de invoering van dergelijk stelsel voor het behoud of de bevordering van de werkgelegenheid in de onderneming.
Dit betekent tevens dat, mocht er zich in de betrokken onderneming toch een probleem van tewerkstelling voordoen, er geen naakte ontslagen om economische redenen zullen doorgevoerd worden.

Collectieve arbeidsovereenkomst van 18 mei 2009 (94.402)

Nationaal akkoord 2009 – 2010

HOOFDSTUK I. *Inleiding*

Artikel 1. Toepassingsgebied
Deze CAO is van toepassing op de werkgevers en werklieden van de ondernemingen die ressorteren onder het Paritair Comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw, met uitzondering van die ondernemingen die bruggen en metalen gebinten monteren.

HOOFSTUK VI. *Arbeidstijd en flexibiliteit*

Art. 12. Kleine flexibiliteit
Partijen vragen het koninklijk besluit "Kleine Flexibiliteit" van 6 november 2007 ongewijzigd te verlengen tot 30 juni 2011.

HOOFDSTUK XII. *Duur*

Art. 25.
Deze CAO wordt gesloten voor bepaalde duur, gaande van 1 januari 2009 tot 31 december 2010, behoudens waar anders vermeld.

Eindejaarspremie

Collectieve arbeidsovereenkomst van 13 mei 1971 (634)

Hoofdstuk I : *Toepassingsgebied*

Artikel 1 Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en werklieden van de ambachtelijke metaalbewerkingsondernemingen, welke onder het Nationaal Paritair Comité voor de metaal-, machine en elektrische bouw ressorteren, met uitzondering van de industriële metaalbewerkingsondernemingen en de ondernemingen welke bruggen en metalen gebinten monteren.

Voor de toepassing van deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt onder "werklieden" verstaan, de werklieden en werksters.

Hoofdstuk Vbis : *Eindejaarspremie*

Artikel 13bis Onverminderd voordeliger bepalingen op het vlak van de ondernemingen wordt een eindejaarspremie toegekend aan de werklieden tewerkgesteld in de ondernemingen bedoeld bij artikel 1.

Deze eindejaarspremie, uitgedrukt in een percentage van het jaarlijks brutoloon dat overeenstemt met het loon voor effectief gepresteerde uren en het loon voor bijkomende prestaties, wordt vanaf het jaar 1976 vastgesteld op 6,24 pct.

Het jaarlijks brutoloon wordt evenwel vermeerderd met het normaal loon dat overeenstemt met alle afwezigheidsdagen te wijten aan een arbeidsongeval en beroepsziekte.

Het bedrag van de eindejaarspremie voor 1976 wordt uitgekeerd als volgt:

a) 2/3 van het bedrag wordt betaald bij de loonuitbetaling gelegen voor 31 december 1976;
b) 1/3 van het bedrag wordt betaald bij de loonuitbetaling gelegen voor 30 juni 1977.

Het bedrag van de eindejaarspremie is verschuldigd aan de werklieden die sedert ten minste drie maand in het personeelsregister van de onderneming zijn ingeschreven op 30 november van het refertejaar.

In geval van afdanking, andere dan om dringende redenen, en in geval van opruststelling van de werkman, wordt dat percentage volgens dezelfde regeling als hierboven toegepast op het loon verdiend tijdens het refertejaar; in deze laatste gevallen geschiedt de betaling van de premie op het ogenblik van het vertrek van de werkman.

In geval van overlijden van de werkman, wordt de premie toegekend aan de rechthebbenden van de overleden werkman en berekend volgens dezelfde regeling als hierboven.

Voor de toepassing van voormelde bepalingen dient onder refertejaar te worden verstaan, de periode tussen 1 december van het voorafgaande jaar en 30 november van het jaar waarin de eerste betaling gebeurt.

Hoofdstuk VIII : *Inwerkingtreding – Geldigheid*

Artikel 21
Deze collectieve arbeidsovereenkomst heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1971 en is geldig voor onbepaalde tijd.

Aanvullend pensioen

Collectieve arbeidsovereenkomst van 20 november 2006 (85.749)
Oprichting van het solidariteitsfonds en instelling van een solidariteitsreglement
Alle artikels.
Geldigheidsduur : 1 januari 2007 voor onbepaalde duur.

Collectieve arbeidsovereenkomst van 21 december 2009 (98.661)
Wijziging van het sociaal sectoraal pensioenstelsel en van het pensioenreglement
Alle artikels + bijlages.
Geldigheidsduur : 1 januari 2009 voor onbepaalde duur.